<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

બી.આર. ચૌધરી

વિરુદ્ધ

ઇન્ડિયન ઓઇલ કોર્પોરેશન લિમિટેડ અને અન્ય

જાન્યુઆરી ૧૫, ૨૦૦૪

[શિવરાજ વી. પાટીલ અને ડી.એમ. ધર્માધિકારી, ન્યાયમૂર્તીઓ]

ડીલરશીપ–રિટેલ પેટ્રોલ પંપ–બેરોજગાર યુવાનોને અગ્રતા–અરજદાર સંબંધિત તારીખે બેરોજગાર હોવાથી તેમને ડીલરશીપ આપવામાં આવી હતી–ત્યારબાદ, તાલીમાર્થી તરીકે હોવા છતાં સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન તેઓ નોકરીમાં હોવાનું જણાતાં તેમની ડીલરશીપ રદ કરવામાં આવી–તેની કાયદેસરતા–કોર્ટે ઠેરવેલ કે: માત્ર કોઈ વ્યક્તિ તાલીમાર્થી હતી તે કારણોસર એમ કહી શકાય નહીં કે તે સંબંધિત તારીખે કર્મચારી ન હતી––તેથી, અરજદારની ડીલરશીપ યોગ્ય રીતે રદ કરવામાં આવી હતી.

સામાવાળા–કોર્પોરેશને રિટેલ આઉટલેટ સંબંધિત ડીલરની નિમણૂક માટે અરજીઓ મંગાવી હતી. તે તમામ માટે ખુલ્લી હતી પરંતુ બેરોજગાર યુવાનોને અગ્રતા આપવાની હતી. અપીલકર્તાને બેરોજગાર યુવાન તરીકે ડીલરશીપ આપવામાં આવી હતી. અપીલકર્તા કેમિકલ લેબોરેટરીમાં તાલીમાર્થી પ્રોફેશનલ સેલ્સ રિપ્રેઝન્ટેટિવ તરીકે કામ કરતા હતા. જોકે, અપીલકર્તાએ રોજગાર સંબંધિત સંબંધિત કોલમ સામે 'નિલ' લખ્યું હતું. અપીલકર્તા દ્વારા આપવામાં આવેલી એફિડેવિટ અને મેમોરેન્ડમ ઓફ એગ્રીમેન્ટમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે જો અપીલકર્તા દ્વારા આપવામાં આવેલી કોઈપણ માહિતી ખોટી જણાશે તો તેમની ડીલરશીપ સમાપ્ત કરવાને પાત્ર રહેશે.

સામાવાળા નંબર ૫, જેમણે ડીલરશીપ માટે પણ અરજી કરી હતી, તેમણે ઓઇલ સિલેક્શન બોર્ડ સમક્ષ અપીલકર્તા સંબંધિત તારીખે કર્મચારી હતા. તે કારણોસર તેમની પસંદગીને પડકારતા વાંધાઓ દાખલ કર્યા. તપાસ બાદ, અપીલકર્તાની ડીલરશીપ રદ કરવામાં આવી હતી. અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી રિટ પિટિશન હાઇકોર્ટે ફગાવી દીધી હતી. તેથી હાલની અપીલ.

અપીલકર્તા વતી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન અપીલકર્તા તાલીમાર્થી તરીકે કામ કરતા હતા અને કર્મચારી તરીકે નહીં અને તેથી, તેમની ડીલરશીપ રદ કરવી વાજબી ન હતી;

અને અપીલકર્તાની ડીલરશીપ વિચારણા કર્યા વિના યાંત્રિક રીતે રદ કરવામાં આવી હતી.

અપીલ ફગાવી દેતાં, કોર્ટે

ઠેરવેલ કે: ૧.૧. એફિડેવિટ અને મેમોરેન્ડમ ઓફ એગ્રીમેન્ટે સામાવાળા–કોર્પોરેશનને, નિમણૂક માટેની તેમની અરજીમાં ડીલર દ્વારા આપવામાં આવેલી કોઈપણ માહિતી કોઈપણ મહત્વપૂર્ણ બાબતમાં અસત્ય અથવા ખોટી જણાય ત્યારે, કરાર સમાપ્ત કરવાની સ્વતંત્રતા આપી હતી. [પ૨૫–એચ; પ૨૬–એ]

૧.૨. અપીલકર્તા સંબંધિત તારીખે એક કર્મચારી હતા. તાલીમાર્થી શબ્દના માત્ર ઉપયોગથી એમ કહી શકાય નહીં કે તેઓ કર્મચારી ન હતા, ખાસ કરીને જ્યારે તેમની સેવાઓ પાછળથી કાયમી કરવામાં આવી હતી. અરજીમાં રોજગારની સ્થિતિ સામે ઓછામાં ઓછું તાલીમાર્થી તરીકે દર્શાવવાથી અપીલકર્તાને કોઈ બાબત રોકી શકી ન હતી. પરંતુ બીજી બાજુ, અપીલકર્તાએ વ્યવસાયની સ્થિતિ 'નિલ' તરીકે દર્શાવી છે. [પ૨૭–એફ, જી]

૨. અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરાયેલ એફિડેવિટ સાથે મેમોરેન્ડમ ઓફ એગ્રીમેન્ટને ધ્યાનમાં લેતાં, સામાવાળા–કોર્પોરેશન અપીલકર્તાની ડીલરશીપ સમાપ્ત કરવાના તેના અધિકારની અંદર જ હતું. એમ કહી શકાય નહીં કે

અપીલકર્તાની ડીલરશીપ સમાપ્ત કરતો સામાવાળા–કોર્પોરેશન દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ હુકમ યાંત્રિક અથવા વિચારણા કર્યા વિનાનો હતો. [૫૨૭–એચ, ૫૨૮–એ]

કેન્દ્રીય વિદ્યાલય સંગઠન વિરુદ્ધ રામ રતન યાદવ, [૨૦૦૩] ૩ એસ.સી.સી. ૪૩૭, નો આધાર રાખવામાં આવ્યો.

સિવિલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન: ૧૯૯૮ ની સિવિલ અપીલ નંબર ૪૭૨. ૧૯૯૭ ના એમ.એ.ટી. નંબર ૪૪૫ માં કલકત્તા હાઈકોર્ટના તારીખ ૧૮.૩.૧૯૯૭ ના ચુકાદા અને હુકમમાંથી.

અપીલકર્તા તરફે તાપસ રે, સાધન રે ચૌધરી, બિજન કુમાર ઘોષ અને બી.પી. નિર્ભય.

સામાવાળાઓ તરફે એચ.કે. પુરી, ઉજ્જ્વલ બેનર્જી, એસ.કે. પુરી અને એસ.કે. ભટ્ટાચાર્ય.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તી શિવરાજ વી. પાટીલ દ્વારા આપવામાં આવેલ.

શિવરાજ વી. પાટીલ, ન્યાયમૂર્તી: ૧૯૯૬ ના સી.ઓ. નંબર ૧૭૮૪૩ (ડબલ્યુ) માં હાઇકોર્ટના એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૧૦.૨.૧૯૯૭ ના હુકમને બહાલ રાખતો હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા પસાર કરાયેલો તારીખ ૧૭.૩.૧૯૯૭ નો હુકમ હાલની અપીલમાં પડકાર હેઠળ છે.

ઇન્ડિયન ઓઇલ કોર્પોરેશને (ટૂંકમાં 'કોર્પોરેશન') ૨૨મી જૂન, ૧૯૮૭ ના રોજ રિટેલ આઉટલેટ સંબંધિત ડીલરની નિમણૂક માટે અરજીઓ મંગાવી હતી. તે તમામ માટે ખુલ્લી હતી પરંતુ બેરોજગાર યુવાનોને અગ્રતા આપવાની હતી. અપીલકર્તાને બેરોજગાર યુવાન તરીકે ડીલરશીપ આપવામાં આવી હતી. અપીલકર્તા મેસર્સ ડેનિસ કેમ લેબ લિમિટેડ સાથે ૨૩.૨.૧૯૮૭ થી ૩.૪.૧૯૮૯ સુધી તાલીમાર્થી પ્રોફેશનલ સેલ્સ રિપ્રેઝન્ટેટિવ તરીકે કામ કરતા હતા. તેમણે રોજગાર સંબંધિત કોલમ સામે 'નિલ' લખ્યું હતું. સામાવાળા નંબર ૫, જેમણે ડીલરશીપ માટે પણ અરજી કરી હતી, તેમણે ઓઇલ સિલેક્શન બોર્ડ સમક્ષ વાંધાઓ દાખલ કરીને જણાવ્યું હતું કે અપીલકર્તા કર્મચારી હતા અને તેથી તેઓ અગ્રતાપૂર્ણ વ્યવહારના લાભ માટે હકદાર ન હતા. ઓઇલ સિલેક્શન બોર્ડે અપીલકર્તા, સામાવાળા નંબર ૫ અને અન્ય એકનો સમાવેશ કરતી ત્રણ ઉમેદવારોની એક પેનલ તૈયાર કરી જેમાં અપીલકર્તાને ક્રમ નંબર ૧ પર અને સામાવાળા નંબર ૫ ને ક્રમ નંબર ૨ પર મૂક્યા હતા. સામાવાળા નંબર ૫ એ અપીલકર્તાની પસંદગીને પડકારતી ૧૯૯૫ ની રિટ અરજી નંબર ૧૯૭૫૮

(ડબલ્યુ) દાખલ કરી હતી. તે રિટ પિટિશનમાં ૧૨.૧૨.૧૯૯૫ ના રોજ કોર્પોરેશનના સત્તાવાળાઓને નવેસરથી વિચારણા કરવાનો નિર્દેશ આપતો હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. તેને અનુસરીને, કોર્પોરેશનના ડેપ્યુટી જનરલ મેનેજરે, ઓઇલ સિલેક્શન બોર્ડના તારણને ધ્યાનમાં રાખીને, સામાવાળા નંબર ૫ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલ વાંધો ફગાવી દીધો. સામાવાળા નંબર ૫ એ બીજી ૧૯૯૬ ની રિટ અરજી નંબર ૩૨૬૨ દાખલ કરી. સદર રિટ અરજીમાં તારીખ ૨૭.૨.૧૯૯૬ ના હુકમ દ્વારા, સામાવાળા નંબર ૫ દ્વારા રજૂ કરાયેલા એક પ્રમાણપત્ર પર વિચારણા કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો જે દર્શાવે છે કે અપીલકર્તા મેસર્સ ડેનિસ કેમ લેબ લિમિટેડમાં નોકરી કરતા હતા. સદર તારીખ ૨૭.૨.૧૯૯૬ ના હુકમનો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ છે:

> "ભલે ગમે તે હોય, મારા દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમનો આશય એકદમ સ્પષ્ટ છે અને માત્ર તે કારણોસર કે સદર પ્રમાણપત્રનો મારા હુકમમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો ન હતો, સત્તાવાળાઓએ આ બાબત પર વિચાર કરતી વખતે તેને બાજુ પર મૂકી દેવું જોઈતું ન હતું. તદનુસાર, હું સદર અધિકારી અને/અથવા ઇન્ડિયન ઓઇલ કોર્પોરેશન અને તેના સત્તાવાળાઓ દ્વારા નિમવામાં આવનાર અન્ય કોઈપણ અધિકારીને તારીખ ૩૦મી ઓક્ટોબર, ૧૯૯૫ ના પ્રમાણપત્રના પ્રકાશમાં આ બાબત પર પુનર્વિચારણા

કરવા અને ત્યાર બાદ પક્ષકારોને સુનાવણી આપ્યા પછી આખરી હુકમો પસાર કરવાના નિર્દેશ સાથે આ રિટ અરજીનો નિકાલ કરું છું. એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે રિટેલ આઉટલેટનું સંચાલન સદર સત્તાવાળાઓના નિર્ણયના પરિણામને આધીન રહેશે."

સદર હુકમને અનુસરીને, કોર્પોરેશને આ કેસ પર નવેસરથી વિચારણા કરી અને અપીલકર્તાને આપવામાં આવેલી ડીલરશીપ રદ કરતો તારીખ ૧૧.૧૦.૧૯૯૬ નો હુકમ પસાર કર્યો. અપીલકર્તાએ કોર્પોરેશન દ્વારા પસાર કરાયેલા ઉપરોક્ત તારીખ ૧૧.૧૦.૧૯૯૬ ના હુકમની કાયદેસરતા અને ચોક્કસાઇને પડકારતી ૧૯૯૬ ની રિટ પિટિશન સી.ઓ. નંબર ૧૭૮૪૩ (ડબલ્યુ) દાખલ કરી જેમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે સદર હુકમ વિકૃત હતો કારણ કે કોર્પોરેશનના અગાઉના નિર્ણય તેમજ ઓઇલ સિલેક્શન બોર્ડના નિર્ણય પર વિચાર કરવામાં આવ્યો ન હતો; કોઈપણ સંજોગોમાં, તેમના સ્થાને સામાવાળા નંબર ૫ ને રિટેલ આઉટલેટ ડીલર તરીકે નિમી શકાયા ન હોત; અપીલકર્તાએ કોઈપણ હકીકત છુપાવી ન હતી અને અન્યથા પણ કથિત છુપાવવાથી ઓઇલ સિલેક્શન બોર્ડના નિર્ણયમાં કોઈ ફરક પડી શક્યો ન હોત કારણ કે તાલીમાર્થી તરીકે તેઓ કર્મચારી ન હતા. વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે, તારીખ ૧૦.૨.૧૯૯૭ ના હુકમ દ્વારા સામસામેની દલીલો પર વિચાર કર્યા પછી, એવો નિષ્કર્ષ કાઢ્યો કે ઓઇલ સિલેક્શન બોર્ડ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલી

પેનલ હવે માન્ય રહી નથી અને પરિણામે અપીલકર્તાની ડીલરશીપ રદ કરવાના નિર્ણયને બહાલ રાખતાં, સામાવાળા નંબર ૫ ને આપવામાં આવેલી ડીલરશીપ રદ કરી. વધુમાં કોર્પોરેશનને કાયદામાં માન્ય હોય તેવી યોગ્ય કાર્યવાહી કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશના આ હુકમથી વ્યથિત થઈને, અપીલકર્તા, સામાવાળા નંબર ૫ અને કોર્પોરેશને હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ ૧૯૯૭ ની અપીલ નંબર ૪૪૫, ૫૦૮ અને ૫૧૧ દાખલ કરી. હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે, તારીખ ૧૭.૩.૧૯૯૭ ના વિગતવાર અને સુવિચારિત હુકમ દ્વારા, વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશના ચુકાદામાં દખલગીરી કરવા માટે કોઈ સારું કારણ જણાતાં ત્રણેય અપીલો ફગાવી દીધી. હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ ૧૯૯૭ ના એમ.એ.ટી. ૪૪૫ માં અપીલકર્તા હતા તે અપીલકર્તા હાલની અપીલમાં આ કોર્ટ સમક્ષ અપીલમાં છે.

અપીલકર્તા તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે અપીલકર્તાને આપવામાં આવેલી ડીલરશીપ રદ કરવાનો નિર્ણય કોર્પોરેશન દ્વારા તેના અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવેલી તપાસના અહેવાલના આધારે માત્ર વિચારણા કર્યા વિના યાંત્રિક રીતે રદ કરવામાં આવ્યો હતો; માની લઈએ કે ડીલરશીપ આપવા માટે અપીલકર્તાની અરજી પર વિચારણા કરવામાં કોઈ અનિયમિતતા હતી, તો પણ તેને રદબાતલ કહી શકાય નહીં. તેમના મતે, અપીલકર્તા સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન તાલીમાર્થી તરીકે કામ કરતા હતા

અને કર્મચારી તરીકે નહીં અને તેથી તેમણે ખોટી માહિતી આપી હોવાના કારણોસર તેમની ડીલરશીપની સમાપ્તિ બિલકુલ વાજબી ન હતી; કોર્પોરેશને એ દર્શાવ્યું નથી કે અપીલકર્તાની ડીલરશીપ રદ કરવી કેવી રીતે વાજબી હતી ખાસ કરીને જ્યારે અપીલકર્તાએ બોર્ડ દ્વારા લેવાયેલા ઇન્ટરવ્યુમાં વધુ ગુણ મેળવ્યા હતા.

કોર્પોરેશનના વિદ્વાન વકીલે વાદગ્રસ્ત હુકમને સમર્થન આપતી રજૂઆતો કરી હતી.

સામાવાળા નંબર ૫ ના વિદ્વાન વકીલે અપીલકર્તાની ડીલરશીપ રદ કરવાના નિર્ણયને સમર્થન આપતી રજૂઆતો કરી હતી અને ઉમેર્યું હતું કે અપીલકર્તાની ડીલરશીપ રદ કરવાના નિર્ણયને બહાલ રાખવામાં વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ તેમજ હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા કારણો સંપૂર્ણપણે વાજબી હતા.

અમે કેસના રેકર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીને યોગ્ય ધ્યાનમાં રાખીને પક્ષકારો વતી કરવામાં આવેલી સામસામેની રજૂઆતોની તપાસ કરી છે અને તેના પર વિચાર કર્યો છે. વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે માત્ર અપીલકર્તાને આપવામાં આવેલી ડીલરશીપ રદ કરવાના નિર્ણયને જ બહાલ રાખ્યો ન હતો

પરંતુ સામાવાળા નંબર ૫ ને આપવામાં આવેલી ડીલરશીપ પણ રદ કરી હતી. સામાવાળા નંબર ૫ તેમની અપીલ એમએટી નંબર ૫૦૮/૧૯૯૭ ની બરતરફીથી વ્યથિત થયા તે હદ સુધી વાદગ્રસ્ત ચુકાદાની માન્યતા પર સવાલ ઉઠાવતા એસ.એલ.પી. (સી) નંબર ૮૯૦૨/૯૭ માં આ કોર્ટ સમક્ષ આવ્યા હતા. આ એસએલપી આ કોર્ટ દ્વારા ૩૦.૪.૧૯૯૭ ના રોજ ફગાવી દેવામાં આવી હતી. અમારી સમક્ષ, માત્ર અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ વિચારણા હેઠળ છે. આ દૃષ્ટિએ, અગાઉ અપીલકર્તાને આપવામાં આવેલી ડીલરશીપની સમાપ્તિ પછી સામાવાળા નંબર ૫ ને આપવામાં આવેલી ડીલરશીપ રદ કરવાની યોગ્યતા તપાસવા માટે અમારે કહેવાયું નથી. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, અમારે અમારું ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાનું છે અને માત્ર એ જ પ્રશ્ન પર વિચાર કરવાનો છે કે શું અપીલકર્તાને આપવામાં આવેલી ડીલરશીપ સમાપ્ત કરવાનો હુકમ કાયદાની દૃષ્ટિએ યોગ્ય અને વાજબી છે.

જે હકીકતો વિવાદમાં નથી તે એ છે કે કોર્પોરેશને તેના રિટેલ પેટ્રોલ પંપો પૈકીના એકના સંબંધમાં ૨૨.૬.૧૯૮૭ ના રોજ ડીલરની નિમણૂક માટે અરજીઓ મંગાવી હતી. તેના પ્રતિભાવમાં, ઘણી અરજીઓ મળી હતી. પાત્ર ઉમેદવારોના ઇન્ટરવ્યુ લેવામાં આવ્યા હતા. ઓઇલ સિલેક્શન બોર્ડ દ્વારા કરવામાં આવેલી પસંદગીના આધારે, કોર્પોરેશને ૯.૮.૧૯૯૫ ના રોજ અપીલકર્તાની તરફેણમાં લેટર ઓફ ઇન્ટેન્ટ જારી કર્યો હતો. સામાવાળા નંબર ૫

એ એવી ફરિયાદ કરી હતી કે અપીલકર્તા પાત્રતાના માપદંડો પૂર્ણ કરતા નથી. ઓઇલ સિલેક્શન બોર્ડે સામાવાળા નંબર ૫ ના આક્ષેપો ખોટા હોવાનું જણાયું અને કોર્પોરેશનને તેમની ફરિયાદ ધ્યાનમાં ન લેવાની સલાહ આપી. સામાવાળા નંબર ૫ એ દુર્ગાપુર શહેરમાં રિટેલ આઉટલેટના સંબંધમાં ડીલર તરીકે નિમણૂક માટે અપીલકર્તાની તરફેણમાં કરવામાં આવેલી ભલામણને પડકારતી ૧૯૯૫ ની રિટ પિટિશન નંબર ૧૭૯૫૮ દાખલ કરી હતી. સદર રિટ પિટિશનનો તારીખ ૧૨.૧૨.૧૯૯૫ ના રોજ નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં કોર્પોરેશનને અપીલકર્તાને ડીલરશીપ આપવા અંગે સામાવાળા નંબર ૫ દ્વારા માત્ર તેમની તારીખ ૧૨મી સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૫ ની રજૂઆતમાં દર્શાવેલા કારણો પર જ નહીં પરંતુ રિટ પિટિશનમાં ઉઠાવવામાં આવેલા કારણો પર પણ વાંધા પર વિચાર કરવા અને તેનો નિકાલ કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. ઉપરોક્ત રિટ પિટિશનમાં થયેલા હુકમને અનુસરીને આ બાબત પર વિચારણા કરવા માટે કોર્પોરેશને તેના અધિકારીઓ પૈકીના એક શ્રી બી.ડી. ઘોષને નામાંકિત કર્યા હતા. સદર અધિકારી સમક્ષ, સામાવાળા નંબર ૫ એ એવી રજૂઆત કરી હતી કે અપીલકર્તા મેસર્સ ડેનિસ કેમ લેબ લિમિટેડમાં નોકરી કરતા હતા. શ્રી ઘોષે એ સમજીને આ નવી રજૂઆત પર નિર્ણય કર્યો ન હતો કે રિટ પિટિશનમાં આપવામાં આવેલો નિર્દેશ સામાવાળા નંબર ૫ દ્વારા આપવામાં આવેલી તારીખ ૧૨મી સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૫ ની રજૂઆત પૂરતો જ મર્યાદિત હતો અને સામાવાળા નંબર ૫ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાઓને ફગાવી દીધા હતા અને ઠેરવ્યું હતું કે

અપીલકર્તાની પસંદગી કાયદાની દૃષ્ટિએ ખરાબ નથી. ત્યાર બાદ ૨૩મી જાન્યુઆરી, ૧૯૯૬ ના રોજ, કોર્પોરેશને અપીલકર્તાને રિટેલ આઉટલેટ માટે ડીલર તરીકે નિયુક્ત કર્યા. સામાવાળા નંબર ૫ એ અપીલકર્તાને ડીલર તરીકે નિયુક્ત કરતા હુકમને પડકારતી બીજી ૧૯૯૬ ની રિટ પિટિશન નંબર ૩૨૬૨ દાખલ કરી. સદર રિટ પિટિશનનો વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા ૨૭.૨.૧૯૯૬ ના રોજ નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં કોર્પોરેશનને મેસર્સ ડેનિસ કેમ લેબ લિમિટેડ દ્વારા જારી કરાયેલા તારીખ ૩૦મી ઓક્ટોબર, ૧૯૯૫ ના પ્રમાણપત્રના પ્રકાશમાં આ બાબત પર પુનર્વિચારણા કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો જેના પર સામાવાળા નંબર ૫ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો. સદર પ્રમાણપત્રમાં, એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે અપીલકર્તાએ ગુજરાત ખાતે ૨૩.૨.૧૯૮૭ થી ૩.૪.૧૯૮૯ સુધી ટ્રેઇની સેલ્સ પ્રોફેશનલ રિપ્રેઝન્ટેટિવ તરીકે મેસર્સ ડેનિસ કેમ લેબ લિમિટેડ સાથે કામ કર્યું હતું. કોર્પોરેશને આ વખતે કોર્પોરેશનના ચીફ કન્ઝ્યુમર મેનેજર શ્રી એન.કે. ગુપ્તાને નામાંકિત કર્યા. શ્રી ગુપ્તાએ અપીલકર્તાની રોજગારી વિશે પૂછપરછ કરવા માટે મેસર્સ ડેનિસ કેમ લેબ લિમિટેડને પત્ર મોકલવા પોતાની ઓફિસને સૂચના આપી. મેસર્સ ડેનિસ કેમ લેબ લિમિટેડે તેમના તારીખ ૨૧.૫.૧૯૯૬ ના જવાબ દ્વારા પુષ્ટિ કરી કે અપીલકર્તા તેમની સંસ્થામાં ૨૩.૨.૧૯૮૭ થી ટ્રેઇની સેલ્સ પ્રોફેશનલ રિપ્રેઝન્ટેટિવ તરીકે કામ કરતા હતા, તેમની સેવાઓ કાયમી કરવામાં આવી હતી, ૧.૩.૧૯૮૮ ના સમયગાળાથી તેમના પ્રોવિડન્ટ ફંડની કપાત

કરવામાં આવી હતી અને ત્યાર બાદ ૧૭.૨.૧૯૮૯ ના રોજ તેમણે પોતાનું રાજીનામું આપ્યું હતું, જે સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું. આ હકીકતો પર, શ્રી ગુપ્તાએ એવો નિષ્કર્ષ કાઢ્યો કે જે તારીખે અપીલકર્તાએ ડીલરશીપ માટે અરજી કરી હતી, તે તારીખે તેઓ ઓછામાં ઓછા તાલીમાર્થી તરીકે નોકરીમાં હતા. તેમણે અપીલકર્તાની અરજી અને ખાસ કરીને વર્તમાન વ્યવસાયની સ્થિતિ સંબંધિત કોલમ નંબર ૯ નો પણ સંદર્ભ લીધો જેમાં તે 'નિલ' તરીકે દર્શાવવામાં આવી હતી. તેથી, શ્રી ગુપ્તાએ ઠેરવ્યું કે અપીલકર્તા ગેરલાયક ઠર્યા હતા અને કોર્પોરેશને તે મુજબ યોગ્ય પગલાં લેવા જોઈએ. ૧૧.૧૦.૧૯૯૬ ના રોજ, કોર્પોરેશને શ્રી ગુપ્તાના અહેવાલને અનુસરીને અપીલકર્તાની ડીલરશીપ સમાપ્ત કરી. અપીલકર્તાએ તેમની ડીલરશીપ સમાપ્ત કરવાના હુકમને પડકારતી ૧૯૯૬ ની રિટ પિટિશન નંબર ૧૭૮૪૩ દાખલ કરી, જેનો નિકાલ વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા અપીલકર્તાની ડીલરશીપની સમાપ્તિને બહાલ રાખીને કરવામાં આવ્યો હતો. અપીલમાં હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા વાદગ્રસ્ત હુકમ દ્વારા તેને બહાલ રાખવામાં આવ્યું હતું.

અપીલકર્તાએ ડીલરશીપ મેળવવા માટે એફિડેવિટ આપી હતી. એફિડેવિટના પેરા ૧૦ માં, જે વાદગ્રસ્ત હુકમમાં પુનઃ રજૂ કરવામાં આવ્યો છે, સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે કે જો ડીલરશીપ આપવા માટેની તેમની અરજીના સમર્થનમાં કોઈપણ અરજીમાં અથવા તેમના દ્વારા રજૂ કરાયેલા

કોઈપણ દસ્તાવેજમાં અપીલકર્તા દ્વારા આપવામાં આવેલી કોઈપણ માહિતી અસત્ય અથવા અયોગ્ય અથવા ખોટી જણાશે, તો કોર્પોરેશનને લેટર ઓફ ઇન્ટેન્ટ પાછો ખેંચવાનો, ડીલરશીપ/ડિસ્ટ્રીબ્યુટરશીપ (જો પહેલેથી જ આપવામાં આવી હોય તો) સમાપ્ત કરવાનો સંપૂર્ણ અધિકાર રહેશે અને આવા પાછા ખેંચવા/સમાપ્તિ માટે ઇન્ડિયન ઓઇલ કોર્પોરેશન લિમિટેડ સામે તેમનો કોઈપણ પ્રકારનો દાવો રહેશે નહીં. વધુમાં મેમોરેન્ડમ ઓફ એગ્રીમેન્ટના પેરા ૫ક માં, જેમ કે વાદગ્રસ્ત હુકમમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે, કોર્પોરેશનને એવી જાણ થતાં કે નિમણૂક માટેની તેમની અરજીમાં ડીલર દ્વારા આપવામાં આવેલી કોઈપણ માહિતી કોઈપણ મહત્વપૂર્ણ બાબતમાં અસત્ય અથવા ખોટી જણાઈ છે, ત્યારે કરાર સમાપ્ત કરવાની સ્વતંત્રતા આપી હતી.

મેસર્સ ડેનિસ કેમ લેબ લિમિટેડ દ્વારા અપીલકર્તાને આપવામાં આવેલ તારીખ ૮.૨.૧૯૮૭ ની નિમણૂકની ઓફર નીચે મુજબ છે:

"શ્રી બિસ્વદીપ રોય ચૌધરી

સીડી/૬૪/૨, વી.કે. નગર

દુર્ગાપુર ૭૧૩ ૨૧૦ (ડબલ્યુ.બી.)

પ્રિય શ્રી ચૌધરી,

વિષય: નિમણૂક ઓફર

અમે પ્રોફેશનલ સેલ્સ રિપ્રેઝન્ટેટિવની નોકરી માટેની તમારી અરજી અને અમારી સાથેના તમારા ત્યાર પછીના ઇન્ટરવ્યુનો સંદર્ભ લઈએ છીએ. મેનેજમેન્ટ તમને જણાવતા આનંદ અનુભવે છે કે તમારી પસંદગી આ હોદ્દા માટે કરવામાં આવી છે. તમને શરૂઆતના સ્ટાઇપેન્ડ તરીકે દર મહિને રૂ. ૬૫૦ ચૂકવવામાં આવશે. જોડાયાની તારીખથી છ મહિનાના અંતે સ્ટાઇપેન્ડ વધારીને રૂ. ૭૦૦ અને એક વર્ષની સેવા પૂર્ણ થતાં રૂ. ૭૫૦ કરવામાં આવશે. આ ઉપરાંત, જો તમે હેડક્વાર્ટર ખાતે તમારા દૈનિક ફિલ્ડ વર્ક માટે ટુ વ્હીલર સ્કૂટર અથવા મોટરસાઇકલનો ઉપયોગ કરી રહ્યા હોવ તો તમને વાહન જાળવણી ભથ્થા તરીકે દર મહિને રૂ. ૧૦૦/– ચૂકવવામાં આવશે. નિયમિત ઉપયોગ માટેના વાહનની માલિકીનો પુરાવો અમારા રેકર્ડ માટે આ કચેરીમાં જમા કરાવવાનો રહેશે. આ ઉપરાંત, તમને નીચે મુજબનું કાર્યકારી ભથ્થું ચૂકવવામાં આવશે:–

હેડક્વાર્ટર પ્રતિ કાર્યકારી દિવસ: રૂ. ૨૨

શહેર બહાર/ટ્રાન્ઝિટ પ્રતિ દિવસ: રૂ. ૨૮

આઉટસ્ટેશન: રૂ. ૪૦

તમે હેડક્વાર્ટરથી ૫૦ કિ.મી. ની અંદર મુસાફરી માટે બસ ભાડા માટે હકદાર રહેશો. વધુ અંતર માટે, તમને પ્રથમ વર્ગનું રેલ્વે ભાડું આપવામાં આવશે. તમારે ૨૩મી ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૭ થી ત્રણ અઠવાડિયાના સમયગાળા માટે અમદાવાદ ખાતે તાલીમ વર્ગમાં જોડાવું જરૂરી છે. તમારે ૨૨.૨.૧૯૮૭ ના રોજ અમદાવાદ પહોંચવું જરૂરી છે. તમારા રોકાણની વ્યવસ્થા ગાંધી આશ્રમ ગેસ્ટ હાઉસ, ગાંધી આશ્રમ સામે, આશ્રમ રોડ, સાબરમતી, અમદાવાદ ખાતે નક્કી કરવામાં આવી છે.

તમારું પોસ્ટિંગનું હેડક્વાર્ટર તાલીમના અંતે નક્કી કરવામાં આવશે. તાલીમ સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ થતાં તમારો નિયમિત નિમણૂક પત્ર જારી કરવામાં આવશે. કૃપા કરીને તમારી સ્વીકૃતિ દર્શાવવા માટે આ પત્રની બીજી નકલ પર સહી કરો અને અમારા રેકર્ડ માટે પરત કરો.

સેલ્સ ટ્રેનિંગ ક્લાસ માટેનો ડ્રેસ સૂટ અથવા શર્ટ સાથે નેકટાઈ અને ટ્રાઉઝર રહેશે.

અમે તમને નીચે મુજબનો ટેલિગ્રામ મોકલ્યાની પુષ્ટિ કરીએ છીએ:–

તમારી નિમણૂકની ઓફર પોસ્ટ કરવામાં આવી છે (.) ૨૩મી ફેબ્રુઆરીથી શરૂ થતી તાલીમ માટે જોડાવાની અને સ્વીકૃતિની ટેલિગ્રાફિક પુષ્ટિ કરો.

જો અમને ૧૪મી ફેબ્રુઆરી સુધીમાં તમારી પુષ્ટિ પ્રાપ્ત નહીં થાય, તો અમે અમારી ઓફર તમારી પસંદગી યાદીમાંના આગામી ઉમેદવારને લંબાવીશું.

આભાર સહ,
આપનો વિશ્વાસુ,
ડેનિસ કેમ લેબ લિમિટેડ વતી"

કોર્પોરેશન દ્વારા લખાયેલા તારીખ ૪.૪.૧૯૯૬ ના પત્રના સંદર્ભમાં મેસર્સ ડેનિસ કેમ લેબ લિમિટેડ દ્વારા આપવામાં આવેલ તારીખ ૨૧.૫.૧૯૯૬ નો જવાબ પુષ્ટિ કરે છે કે અપીલકર્તા ૨૩.૨.૧૯૮૭ થી તેમની સંસ્થામાં કામ કરતા હતા. તેઓ ટ્રેઇની સેલ્સ પ્રોફેશનલ રિપ્રેઝન્ટેટિવ તરીકે કામ કરતા હતા; તેમની સેવાઓ કાયમી કરવામાં આવી હતી અને તેમનો પ્રોવિડન્ટ ફંડ નંબર

જીજે/૧૫૭૭૧/૧૩૭ હતો, પ્રોવિડન્ટ ફંડ પેટે અમુક રકમ પણ એકત્ર કરવામાં આવી હતી અને તેમણે ૧૭.૨.૧૯૮૯ ના રોજ સેવામાંથી રાજીનામું આપ્યું હતું, જે ૫.૪.૧૯૮૯ ના રોજ સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું. નિમણૂકની ઓફર અને મેસર્સ ડેનિસ કેમ લેબ લિમિટેડના ઉપરોક્ત જવાબનું સંયુક્ત વાંચન સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે અપીલકર્તા સંબંધિત તારીખે એક કર્મચારી હતા. માત્ર તાલીમાર્થી શબ્દના ઉપયોગથી એમ કહી શકાય નહીં કે તેઓ કર્મચારી ન હતા, ખાસ કરીને જ્યારે તેમની સેવાઓ પાછળથી કાયમી કરવામાં આવી હતી. ડીલરશીપ મેળવવા માટે અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીમાં, કોલમ નંબર ૮(સી) સામે કે શું તેઓ કામચલાઉ ધોરણે નોકરી કરતા હતા, તેમણે 'ના' ભરી છે. કોલમ નંબર ૯ માં, વર્તમાન વ્યવસાય સામે, તેમણે 'નિલ' દર્શાવ્યું છે. કોલમ નંબર ૮(સી) અને કોલમ નંબર ૯ માં અપીલકર્તા દ્વારા કરવામાં આવેલા આ નિવેદનો મહત્વપૂર્ણ હકીકત છુપાવવા સમાન છે. આ ઉપરાંત, અરજીના કોલમ નંબર ૯ માં રોજગારની સ્થિતિ સામે ઓછામાં ઓછું તાલીમાર્થી તરીકે દર્શાવવાથી અપીલકર્તાને કોઈ બાબત રોકી શકી ન હતી. પરંતુ બીજી તરફ, કોલમ ૯ માં તેમણે વ્યવસાયની સ્થિતિ 'નિલ' તરીકે દર્શાવી છે. અપીલકર્તા વતી કરવામાં આવેલી એવી રજૂઆત સ્વીકારી શકાય નહીં કે દર્શાવેલ વ્યવસાયની સ્થિતિ સદ્ભાવનાપૂર્ણ હતી. તેમના દ્વારા દાખલ કરાયેલ એફિડેવિટના પેરા ૧૦ સાથે મેમોરેન્ડમના પેરા ૫૬ ને ધ્યાને લેતાં, કોર્પોરેશન અપીલકર્તાની ડીલરશીપ સમાપ્ત કરવાના તેના અધિકારની સંપૂર્ણ અંદર હતું. અપીલકર્તા વતી કરવામાં

આવેલી એવી દલીલમાં કોઈ તથ્ય નથી કે કોર્પોરેશને અપીલકર્તાની ડીલરશીપ સમાપ્ત કરવાનો હુકમ યાંત્રિક રીતે અને વિચારણા કર્યા વિના પસાર કર્યો હતો. મળેલી હકીકતો પર અને શ્રી ગુપ્તા દ્વારા નોંધાયેલા તારણોને ધ્યાને લેતાં, એમ કહી શકાય નહીં કે અપીલકર્તાની ડીલરશીપ સમાપ્ત કરતો કોર્પોરેશન દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ હુકમ યાંત્રિક અથવા વિચારણા કર્યા વિનાનો હતો.

આ કોર્ટે કેન્દ્રીય વિદ્યાલય સંગઠન અને અન્ય વિરુદ્ધ રામ રતન યાદવ, [૨૦૦૩] ૩ એસ.સી.સી. ૪૩૭ માં મહત્વપૂર્ણ માહિતી છુપાવવાની અસર સાથે કામ કરતી વખતે એવો મત લીધો હતો કે માહિતી મેળવવાનો હેતુ નિષ્ફળ થઈ શકે નહીં જેની પસંદગી પર અસર પડે છે. આ ઉપરાંત, જો અપીલકર્તાએ વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા યોગ્ય રીતે ઠેરવ્યા મુજબ સંબંધિત તારીખે પોતાના વ્યવસાયની સ્થિતિ વિશે સાચી માહિતી આપી હોત, જે મત હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા બહાલ રાખવામાં આવ્યો હતો, તો સંભવતઃ સ્થિતિ અલગ હોત. કોઈપણ સંજોગોમાં, અપીલકર્તા પોતાની એફિડેવિટ અને ઉપર જણાવેલ મેમોરેન્ડમ ઓફ એગ્રીમેન્ટથી બંધાયેલા છે.

આમ, તમામ પાસાઓને ધ્યાનમાં લેતા, અમારા મતે, વાદગ્રસ્ત ચુકાદામાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી. તેથી, અપીલ ફગાવી દેવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.